

SPIS TREŚCI

Przedmowa do drugiego wydania (<i>Henryk Samsonowicz</i>)	VII
Wstęp	5
II. Główne strefy rozwoju gospodarczego wschodnich obszarów Europy w XII i XIII w.	11
II. Punkt szczytowy i kryzys gospodarki średniowiecznej w Europie Zachodniej	32
III. Strefa bałtycka w okresie od XIII do XV w.	41
Początki Hanzy nad Bałtykiem (41). Hanza w północno-zachodniej Europie (48). Hanza niemiecka jako potęża gospodarcza (49). Ustrój Hanzy i jej funkcjonowanie (55). Metody walki stosowane przez Hanzę (59). Obrót towarowy hanzeatycki w XIV i XV w. (61). Początki upadku Hanzy i nowy układ sił nad Bałtykiem i Morzem Północnym (77). Ogólna sytuacja w handlu bałtyckim na schyłku średniowiecza (92). Rozwój gospodarczy Wielkopolski i Mazowsza w XV w. (98). Litwa i Białoruś w gospodarce XV w. (114). Gospodarka Inflant i ich udział w handlu dalekosiężnym (118). Inflanty i Finlandia w handlu z Rusią (123). Okres rozkwitu handlu nowogrodzkiego (124). Początki odbudowy gospodarczej północno-wschodniej Rusi. Wzrost państwa moskiewskiego (128). Walka Wielkiego Księstwa Moskiewskiego z Nowogrodem (133). Ruś a Litwa, Inflaty i Szwecja w XV w. (135). Wnioski (136).	
IV. Strefy górnicze Europy Wschodniej: sudecko-karpacka i bałkańska, w późnym średniowieczu	139
Ogólna charakterystyka bloku sudecko-karpackiego. Sprawa bogactw naturalnych (139). Problem międzynarodowego zapotrzebowania na metale szlachetne, miedź i cynę w XIII i XIV w. (146). Ogólna charakterystyka strefy bałkańskiej (152). Handel i górnictwo Czech w XIII i XIV w. (153). Rewolucja husycka a gospodarka Czech (158). Rozwój gospodarczy Czech w drugiej połowie XV w. (160). Śląsk i Łużyce w gospodarce średniowiecznej Europy (162). Gospodarka Małopolski i Rusi w późnym średniowieczu (171). Eksploatacja soli i ołowiu w Małopolsce (173). Cudzoziemcy w handlu i górnictwie Małopolski i południowo-zachodniej Rusi (187). Rozkwit miast Małopolski (190). Początki rozwoju gospodarczego Węgier (191). Osadnictwo wiejskie i miejskie oraz rozwój górnictwa na Węgrzech (193). Problemy handlu węgierskiego (199). Wiedeń a Węgry	

w XIV i XV w. (202). Górnictwo a polityka zewnętrzna Węgier w XIV–XV w. (206). Bogactwa naturalne a struktura gospodarcza Węgier (206). Początki rozwoju gospodarczego krajów bałkańskich (211). Południowo-wschodnia część półwyspu od XII do XIV w. (213). Początki miast w Serbii i Bośni (225). Rozwój górnictwa bałkańskiego (226). Górnictwo jako czynnik rozwoju gospodarczego i politycznego Serbii i Bośni (232). Handel niewolnikami bałkańskimi (235). Handel miast wybrzeża z zapleczem (236). Znaczenie gospodarcze Dubrownika w okresie od XIII do XV w. (237). Produkcja rzemieślnicza i przemysłowa w Dubrowniku (241). Obywatele Dubrownika i Kotoru w Serbii i Bośni (242).

V. Wschód i Zachód Europy w okresie wielkiej ekspansji gospodarczej XVI w. 252

Uwagi wstępne (252). Zaludnienie i poziom urbanizacji (253). Rozwój gospodarczy północno-zachodniej Europy w XVI w. (257). Rozkład Hanzy i zmiany gospodarcze we wschodnich Niemczech i na Pomorzu Zachodnim (259). Holendrzy nad Bałtykiem w XVI w. (262). Gdańsk jako wielki ośrodek handlu w XVI w. (263). Wzrost handlu holenderskiego na Bałtyku (265). Drożyzna zboża w XVI w. (272). Zmiany w sytuacji politycznej nad Bałtykiem w XVI w. (273). Wzrost eksportu zboża polskiego na Zachód (275). Wzrost pańszczyzny i „wtórne” poddaństwo chłopów (280). Osłabienie więzów gospodarczych między miastem a wsią (280). Rozwarstwienie gospodarcze chłopów (281). Eksport polskich produktów nierolniczych (283). Import do Polski. Sprawa bilansu handlowego (290). Anglia a Polska w XVI w. (291). Polski eksport lądowy (295). Sytuacja gospodarcza nadbałtyckich sąsiadów Polski w XVI w. (304). Rozwój terytorialny Rosji w XVI w. Postępy osadnictwa (308). Problem Inflant w gospodarce i handlu Rosji i jej sąsiadów (320). Wzrost potencjału gospodarczego Rosji w XVI i XVII w. (326). Czechy i Węgry w gospodarce międzynarodowej XVI w. (327). Rozkwit górnictwa czeskiego w XVI w. (330). Upadek Węgier (334). Węgry habsburskie i ich udział w handlu i produkcji górniczej (334). Handel zagraniczny a zmiany struktury społecznej na Węgrzech (340). Sytuacja gospodarcza Siedmiogrodu (345). Spadek międzynarodowego znaczenia górnictwa siedmiogrodzkiego (346). Miasta Siedmiogrodu między Zachodem a Wschodem (347). Węgry tureckie. Ich znaczenie gospodarcze (349). Bałkany pod panowaniem tureckim w XVI w. (352). Rozwój gospodarki wiejskiej (352). Górnictwo bałkańskie w okresie tureckim (353). Sytuacja ludności (354). Miasta bałkańskie w XVI w. (356). Handel na Półwyspie Bałkańskim w XVI w. (358). Dubrownik w XVI w. (359). Działalność kupców poddanych sułtana (364). Francuzi, Anglicy i Holendrzy w handlu z imperium osmańskim (364).

Zakończenie 370

Bibliografia selektywna 386

I. Region bałtycki i jego zaplecze w średniowieczu (386). II. „Strefy górnicze” w późnym średniowieczu (390). III. Europa Wschodnia i Zachód w XVI i na początku XVII w. (393).

Indeks rzeczowy 397

Indeks nazw geograficznych i etnicznych 420

Spis map 435